

küçük İSKENDER

Dünyanın sabıka kaydını
şairler tutar.

Türkçe
Sözlü
Habib
Mavi

küçük İskender
TÜRKÇE SÖZLÜ
HAFİF MAVİ

© 2017, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Kasım 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 4000 adet yapılmıştır.

Editör: Sırma Köksal

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 12584

ISBN 978-975-07-3604-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750736049

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

küçük İskender
TÜRKÇE SÖZLÜ
HAFİF MAVİ

DENEME

♥can

küçük İskender'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

"Her Şey" Ayrı Yazılır, 2016

Waliz Bir, 2016

Kırk Kadeh Sineması İftiharla Sunar, 2017

Mayıs Giremez, 2017

Ölen Sevgilimin Şiir Defteri, 2017

Periler Ölürlen Özür Diler, 2017

The God Jr, 2017

küçük İskender (Derman İskender Över), 28 Mayıs 1964'te İstanbul'da dünyaya geldi. Kabataş Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde beş yıl eğitim gördü. Tıp eğitimini de, peşinden girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nü de yarıda bıraktı. Şiir, roman, deneme, günlük gibi pek çok edebî türde eserler verdi. Yurtdışında yayımlanan antolojilerde şiirleriyle yer aldı. 2000 yılında Orhon Murat Arıburnu, 2006 yılında Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü'nü kazandı. 2014'te Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nü, 2017'de Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı. Avrupa'da, ABD'de şiir okumalarına, panellere, sempozyumlara katıldı. Kürtçe ve Almancada kitapları basıldı. Şiir performansları yaptı, *Ağır Roman*, *O Şimdi Asker* gibi sinema filmlerinde rol aldı.

İçindekiler

herkes birilerine kalır	15
cemal süreya	17
şu an meşgulüm penaltı atışı kullanıyorum ben seni birazdan ararım	19
ahmet oktay	20
inatla çirkin	23
beykoz'da italyancanın mucizesi	24
şairlerin derdi	27
gökyüzünün sinir sistemi	29
uçan balık yürüyen şair	31
ed foster üzerinden memleket sevgisi	34
almanya	36
şimdi mevzumuza dönelim	38
ataol behramoğlu ayakta şiir okur	40
vahşete gözleriyle tanık olanların şiiri	43
öykü/hikâye	47
sinir krizi eşliğindeki şairler	48
anarşi ve köpekbalıklarıyla akraba bir şair	50
genç şairin editör bilmececi	54
şair tramvayında travma	57

şair hikâyeleri	59
son kez amerika'ya bağlanıyorum	62
şair dövüşü	63
şairlerin önlenemez aşkı	66
uyan türkçe şiir	69
kurban dili ve edebiyatı	70
şiirde üç yapı	72
suçüstü bir anlam yakalama dedektifi: selçuk altun	74
duygusuzlukla gurur duyan yapısalcılar	79
tatminsizlik	82
medyada şair portreleri	84
naylon torbanın esrarı	86
tuhaf portrelerden biri	89
kıbrıs'ta bir şair ölmüş dediler	91
'gece, melek ve bizim' sami	94
şair müsveddesi haziran, hep zordur	97
yeraltı edebiyatı-marjinal söylem müsabakası	100
şairin ikarus'la imtihanı	103
genç bir şair kimliğiyle didem madak	104
müteahhitler	106
şahıs özenle takip edildi dikkat çeken yanları rapordadır	107
rakına buz yerine ay koy bu gece alkolde gizli buzlanma romantiktir	112
mehmet âkif beni tedavi ederken öldü	115
ortada doğu var yandan geç	117
bir sirkte trapez olarak işe başladım	119
abbas akşamı bekler, atlas dünyayı taşır	122
bize anlamdan ne kalacak	125
genç şairleri sopayla kovalama örgütü	127

sel yayıncılık	128
unutulmuşlar	129
sennur sezer gibi yaşamak	130
dil sadece bir et parçası değildir	135
zarif şairler	137
müldür saptaması	138
beni genç şairlere emanet ediniz!	139
www.thepoetrybrothel.com	142
bir şairle demlenmek	145
gece dürbününün hüznü	148
şiiirinizi sanal yoldan alacaksınız	150
adadan mektup geldi	152
radarda bize doğru hızla yaklaşan bir isim var	155
osmanlıca küfür öğrenmek istiyorum	158
rahatsız edenler cemiyeti mensupları (recm)	160
şiiirimiz lineer matematiğe muhtaçtır	163
'uygar T' turu	166
yarıçapım kadar sevişebilirim	169
kediler ayıp şarkılar sever	171
morg gezegeni	174
hatıra sarayda oturmaz	177
bir nilay özer gizli dosyası	180
üstüngel	186
hayatı seven soyunsun	188
baudelaire haber alma örgütü	190
şairler birbirlerine âşık olmaz	192
izmir: bir şiiir tapınağı	194
eskiden 'deklanşör' denen bir tetik vardı evlat	195
şairin biri bir gün	199

turhan günay	201
genç dönem	202
içeri doğru macera	204
necatigil'in evi	207
kafka'nın herkesten saklanan sırrı	210
kaçınılmaz başlangıç	213
gasilhanede yaşgünü partisi	215
son kertede kerteriz	217
rimbaud akademisi	220

Kazı sonucu tarihî eser bulunur –
Yazı sonucu tarihin ta kendisi.

herkes birilerine kalır

İnsan, çocukluğunu başkalarından gizler. Utanılacak bir şey yoktur; serbest bırakılmış bir temizliğin, saflığın korunduğu yıllardan çıkartılıp kirletilmeye terk edilmesine engel olmaktır neden. O yüzden insan çocukluğunu ve çocukluğundan getirebildiklerini korumakla görevlendirilmiştir. Bu ince görev onu yalnızlaştıracaktır.

Yalnızlığını iyi şeylere borçludur artık. Kimsenin dikkate ve ciddiye almadığı küçük, mühim bir lisan geliştirir yaşadıklarından. Zarif bir dünyanın kibar kelimelerine muhtaç kalmak; işte yalnızlığının başlangıcı tam da budur.

İnsan, çocukluğunu başkalarından gizler. En zayıf noktasıdır çünkü. Yalın ve yalansız yanları şantaja yol açabiliyorsa kime seslense, kime danışsa, kime sığınsa çaresizlik, pişmanlık ve çözümsüzlük onu gölge gibi takip edecektir. Dizleri kanayan, hâlâ soba üzerinde pişen kestaneleri özleyen, masallara inanan, arkadaşlarını delicesine seven bir çocuğu herkes hor görecektir. Hayat psikolojiye tahammül edemez. Onu bozarak sistemine katar, rengini çalar.

Birdenbire büyüyen, bunu istemiş insanların çocukluk kayıtları kendileri tarafından silinmiştir. Doğdukları yeri, mahallelerini, aile büyüklerini, ilk okullarını hatıra

diye kabul etmezler. Onlar hükmedebilmek için o çağı karanlığa gömerler.

İnsan, çocukluğunu başkalarından gizler. Onunla yüzleşmesini tamamlayamamıştır bir bakıma. Saadetin elde edilmeyen, zaten elde olan bir his diye tanımlandığı zamanlardan çıkagelen o küçük dostun gerçeklerine muhtaçtır çünkü. Çünkü gerçekler kaybolmaya yüz tutmuştur. Bu gerçekler en zayıf noktadır çünkü. Çünkü zayıflık çıplaklık ve iyiliktir. Çıplak ve iyi olan doğadandır çünkü.

Sevgi, şefkat, vefa, samimiyet marifetse bundan sonra, insan bundan sonradır. Bir sırrın ağırlığı, bir hatanın telafisi, bir kabahatin hoşgörülmesi, bir ölümün derin acısı, bir günlüğün gün ışığına kavuşması hepimiz için kaçınılmazdır.

Bir kalıptan çıkan ince plastikten şişirme moda arabalara uzun bir tel takıp oyuncak yapıldığı günlerden geriye biraz tetanos kalmıştır, biraz şiiir kalmıştır, biraz hüznün kalmıştır. Mamafih, bunların kalması ne hoştur. Belki bir anneannenin tülbendi, belki bir amcanın tüm yeğenlerini etkileyen garip hikâyeleri, belki bir dayının tütün tabakası ve muhtar çakmağı kalmıştır. Hepsi orada, o evde, o odada o çocuklarla birlikte kalmıştır. Eski bir radyonun kenarında, iğnesi yıpranmış bir pikabın yanında, ailece çekilmiş bir fotoğrafın olduğu resim çerçevesinin arkasında, eski bir sofa muşambasının üstünde kalmıştır.

Uzun bir evliliğin ardından kaybedilen eşin eşyalarında biraz bizden de bir şeyler kalmıştır. Bir sahil kasabasında deniz kenarında yürürken denizyıldızları toplamak kalmıştır hatırlarda. Kumdan kaleler, gazoz kapakları, çizgi romanlar ve belli belirsiz bir Akdeniz kalmıştır muhtemelen. Giden gitse de herkes birilerine kalırken hepimize Edip Cansever kalmıştır. Ne kadar gizlenirse gizlensin çocukluğumuz bütünüyle dünyaya kalmıştır.

c e m a l s ü r e y a

Babamın kütüphanesinde *Üvercinka*, *Göçebe* ve *Beni Öp Sonra Doğur Beni* yan yana dururdu; sonraki kitaplarını ben edindim Cemal Süreya'nın. 90'lara doğru bir şair grevi patlak verdi – hatırladığım kadarıyla (Erdal) Alovera, Can Yücel kaynaklıydı bu eylem; amaç dergilerdeki telif ücretlerini protesto etmek, yayıncıları bu konuda uyaracak acı bir espri oluşturmaktı. Can ve Erdal, yanlarına Cevat Çapan'ı, Turgay Fişekçi'yi, Refik Durbaş'ı, Arif Damar'ı, Ataol Behramoğlu'nu, Cemal Süreya'yı da aldılar – son anda ben de eklendim bu gruba. Önceleri dergilerde bir yıl şiir yayımlamama kararı verilmişken, açıklama esnasında süre altı ay olarak değiştirildi. O sıralar Cemal Süreya, Ece Ayhan'ı sıkıştırıp, “Tanışsana şu İskender'le, o çocuk bence senin çocuğun,” der imiş. Bir bakıma belki de onun inadı sayesinde tanıştık Ece ile, Orhan Veli'den miras Nahit Hanım'ın evinde.

Grevi duyan Memet Fuat, *Adam Sanat*'taki yazısında bizlere destek verdi; hatta grev başlangıcına denk gelen ay dergide hiç şiir basmadı.

Cemal Süreya, direnişin üçüncü ayına girerken şiir yayımladı birdenbire; “Üstü Kalsın”lar tipi kısa-vurucu şiirler o dönemin ürünlerindedir. Hatta Can, “Cemal

grev kırıcılığı yaptığı için öldü,” derken bu muzipliğin altını çizer.

Hocanın şiir yayımlamasına bozulmuştum elbette; ailemin evinde bir gün telefon çaldı. Annem açıp karşı tarafı dinledi ve bana, “Seni istiyorlar,” dedi. Sarılık nede niyle yataklardaydım. Zorla kalkıp telefona gittim. Cemal Süreya’ydı ulaşmak isteyen. Beni arayan ilk şair de odur. Hafta başı Gazeteciler Cemiyeti’nde öğle rakısına davet etti; o da tanışmak istiyordu. Hastalığımı anlattım; “Bir şey olmaz, ben yıllardır içiyorum, gel sen, ordayım hep,” dedi. İyileşince gitme fikrindeydim hocanın yanına; evdekiler salmazdı beni o haldeyken. Demeye kalmadı, o hafta Cemal Süreya’yı kaybettik.

Bir şair sizi içmeye çağırıyorsa vardır bunun bir hikmeti. İki eliniz kanda da olsa varın yanına. Yoksa yıllar sonra benim gibi hayıflanır durursunuz “keşke gitseydim” diye.

İnsanın olmadığı yerde şiir de yoktur. İnsan, olmadığı, alınmadığı yere şiiri de yakıştırmamıştır. Merak mı daha fazla arzu uyandırıcıdır, kuşku mu? Şiirin teklifsizliğindeki muamma, o unutulmuş sır, o beklenen maddesel mucize, yani saf şiirin vücuda gelişi, dile gelişi yahut, herkesten saklanmalıdır. Şair bu görevle sorumludur. O yüzden ketum, olağan ve sarptır.

Küçük İskender, şiir yazmanın ötesinde şiiri gözleyen, kollayan da bir şair. Deneme ile eleştiri, bazen de not almalar arasında gidip gelen bu yazılar; şiire, edebiyata, genel olarak sanata ilişkin bir rehber niteliğinde. Usta ve sözünü esirgemeyen bir sanatçının yoğun ve titiz izlenimleri sanatla aranızda yeni köprüler kurmaya davet ediyor sizi.

Kapak illüstrasyonu: Mine Pek

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN: 978-975-07-3604-9

9 789750 736049